

Sygn. akt III CZ 22/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa P. K.
przeciwko P. D.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 lipca 2021 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 28 lipca 2020 r., sygn. akt XII Gz (...), XII WSC (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w T. z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie V GC (...) odmawiające odrzucenia pozwu P. K. przeciwko P. D. o zapłatę, w ten sposób, że uchylił wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w T. z dnia 17 stycznia 2019 r. i odrzucił pozew. Odpis tego postanowienia z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powoda w dniu 21 lutego 2020 r. W dniu 22 czerwca 2020 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik powoda wniósł skargę kasacyjną od tego orzeczenia. Postanowieniem z dnia 28 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił ją jako spóźnioną, wskazując w uzasadnieniu, że ustawowy dwumiesięczny termin do

jej wniesienia rozpoczął swój bieg, zgodnie z art. 398⁵ § 2 k.p.c., w dniu 21 lutego 2020 r. W dniu 31 marca 2020 r. wszedł w życie przepis art. 15zżs ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 - dalej także jako: „ustawa z dnia 2 marca 2020 r.”) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568, dalej także jako: „ustawa nowelizująca z dnia 31 marca 2020 r.”). Zgodnie z tym przepisem, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach sądowych nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. Na podstawie art. 46 pkt 20 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 875, dalej także jako: „ustawa nowelizująca z dnia 14 maja 2020 r.”) art. 15zżs został uchylony. Jednocześnie ustawodawca wskazał w art. 68 ust. 7 tej ustawy, że terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15zżs, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie tego przepisu, będą dalej po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej z dnia 14 maja 2020 r. Ustawa ta weszła w życie w dniu 16 maja 2020 r., zatem zawieszone do tej pory terminy procesowe i sądowe zaczęły biec od dnia 24 maja 2020 r. Sąd Okręgowy wskazał dalej, że w tej sprawie, od dnia 21 lutego 2020 r. do dnia 31 marca 2020 r. upłynął miesiąc i dziewięć dni z wyznaczonego ustawą dwumiesięcznego terminu do wniesienia przez powoda skargi kasacyjnej. Od dnia 24 maja 2020 r. do dnia 22 czerwca 2020 r. upłynęło 30 dni, a zatem skarga została wniesiona po upływie łącznie jednego miesiąca i pełnych 38 dni. Mając na względzie z art. 112 k.c. i 114 k.c. w zw. z art. 165 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał, że skarga została wniesiona po upływie dwumiesięcznego terminu określonego w art. 398⁵ § 2 k.p.c., stąd podlegała odrzuceniu.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 112 k.c. w zw. z art. 46 pkt 20 ustawy nowelizującej z dnia 14 maja 2020 r. przez nieprawidłowe obliczenie terminu przewidzianego w art. 398⁵ § 2 k.p.c. do wniesienia skargi kasacyjnej i wadliwe uznanie przez Sąd Okręgowy, że termin ten został przekroczony o osiem dni. W ocenie skarżącego, skoro termin do wniesienia skargi został określony w miesiącach, należało przyjąć, że upływał on w dniu 22 czerwca 2020 r., albowiem dzień 21 czerwca 2020 r. był dniem ustawowo wolnym od pracy - niedzielą. Formułując ten zarzut powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia stronie skarżącej odpisu orzeczenia z uzasadnieniem. Termin ten ustala się z uwzględnieniem art. 112 k.c. stanowiącym, że termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Skoro odpis postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 stycznia 2020 r. z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powoda w dnia 21 lutego 2020 r., termin do wniesienia skargi kasacyjnej upłynąłby, w normalnym toku sprawy, w dniu 21 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy zasadnie wskazał, że na mocy art. 15 zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r., będący w toku termin do złożenia przez powoda skargi kasacyjnej uległ zawieszeniu od dnia 31 marca 2020 r. W art.15 zzs ustawodawca wskazał, że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach sądowych nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. Stan zagrożenia epidemicznego został wprowadzony w Polsce z dniem 14 marca 2020 r. (art. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego - Dz.U. z 2020 r. poz. 433 z późn. zm.), zaś w dniu 20 marca 2020 r. ogłoszono stan epidemii (§ 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii

- Dz.U. z 2020 r. poz. 491). W związku z tym w orzecznictwie pojawiły się odmienne poglądy dotyczące czasowego zakresu zastosowania tej normy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2020 r., I UZ 11/20, niepubl., z dnia 13 listopada 2020 r., nie publ., V CZ 60/20, z dnia 20 maja 2021 r., III PZ 2/21 - niepubl. i powołane w nich orzecznictwo). W ocenie Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym zażalenie, nie ma jednak podstaw do przyjęcia wstecznego działania art. 15 zzs jedynie w oparciu o zawarte w nim wskazanie, że normuje on los terminów, o których w nim mowa, „w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19”. W art. 101 ustawy nowelizującej z dnia 31 marca 2020 r. ustawodawca wskazał, że wchodzi ona w życie z dniem ogłoszenia (co nastąpiło w dniu 31 marca 2020 r.), wymieniając szereg wyjątków, przewidujących określone *vacatio legis* dla wprowadzonych tym aktem prawnym regulacji (pkt 1) oraz obowiązywanie niektórych przepisów z mocą wsteczną (pkt 2). W tej grupie przepisów nie znalazł się art. 1 pkt 14 w zakresie dodanego art. 15 zzs, choć znaleźć w tej grupie można również przepisy, w których ustawodawca posługuje się pojęciem "w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii" (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2020 r., I UZ 11/20, niepubl.). Skoro ustawodawca nie wprowadził regulacji przejściowej nadających normie z art. 15 zzs ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. charakter retroaktywnego i określającej skutki nadania jej takiego charakteru, w szczególności w zakresie objęcia wówczas jego zakresem terminów, które upłynęły przed jego wejściem w życie, należy przyjąć, że przewidziany tym przepisem skutek w postaci zawieszenia lub wstrzymania biegu terminów procesowych nastąpił od dnia 31 marca 2020 r., czyli od dnia ogłoszenia ustawy i wejścia tego przepisu w życie.

Zgodnie z art. 15 zzs bieg terminu do wniesienia przez powoda skargi kasacyjnej, po upływie 1 miesiąca i ośmiu dni uległ zawieszeniu z dniem 31 marca 2020 r., a następnie zaczął biec od dnia 24 maja 2020 r. (art. 68 ust. 7 ustawy nowelizującej z dnia 14 maja 2020 r.). Nie jest trafny pogląd skarżącego, że w oparciu o powyższą regulację w związku z art. 112 k.c. należało przyjąć, iż dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej zakończył się z upływem

dnia, który datą odpowiadał początkowemu dniowi terminu (w niniejszej sprawie - 21 czerwca 2020 r.). Regulacje szczególne zawarte w art. 15 zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. i w art. 68 ust. 7 ustawy nowelizującej z dnia 14 maja 2020 r. przewidywały jednoznacznie zawieszenie lub wstrzymanie biegu terminów procesowych od dnia 31 marca 2020 r. oraz rozpoczęcie dalszego biegu tych terminów od dnia 24 maja 2020 r., nie zaś zmianę długości tych terminów (ich wydłużenie). Oznacza to, że ustalenie końca terminu do czynności procesowej (w tej sprawie wniesienia skargi kasacyjnej) wymaga w takiej sytuacji odliczenia czasu, który upłynął do dnia zawieszenia terminu procesowego na podstawie art. 15 zzs od ogólnej liczby dni składających się na dany termin, a następnie ustalenia pozostałej części terminu biegnącego od dnia 24 maja 2020 r. Koniec terminu oznaczonego w miesiącach nie będzie zatem odpowiadał datą początkowemu dniowi tego terminu (art. 112 k.c.). W przypadku wynikającego z art. 398⁵ § 1 k.p.c. terminu do wniesienia przez powoda skargi kasacyjnej, pozostała część tego terminu, wynosiła tyle dni z dwumiesięcznego terminu, ile nie upłynęło jeszcze przed jego zawieszeniem na podstawie art. 15 zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r.. Sąd Okręgowy prawidłowo zatem przyjął, że dwumiesięczny termin (w niniejszej sprawie 29 dni i 31 dni, czyli łącznie 60 dni), w którym powód był uprawniony do wniesienia skargi kasacyjnej, należało liczyć od dnia 21 lutego 2020 r., uwzględniając okres zawieszenia, stąd w dniu 22 czerwca 2020 r. skarga kasacyjna powoda została nadana w urzędzie pocztowym już po upływie dwumiesięcznego terminu, a zatem zasadnie podlegała odrzuceniu z tej przyczyny.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

ke